

ESIKUVALLINEN PAIMEN JOHANNES KRYSTOMOKSEN MUKAAN

TM Markus Paavola

Alustukseni yksinomaisena lähteenä olen käyttänyt pyhän Johannes Krysostomoksen teosta *Kuusi kirjaa pappeudesta*, joka on myös suomennettu. Kyseessä on luultavasti laajin pappeutta käsittelevä patristinen teos. Suomen kielellä on ilmestynyt myös muita pappeutta käsitteleviä patristisia kirjoituksia. Tällaisia ovat ainakin pyhän Johannes Siinailaisen *Puhe paimenelle* ja pyhittäjä Teognostoksen *Hyveiden harrastamisesta, hengellisestä mietiskelystä ja pappeudesta*, joista edellinen sisältyy Johannes Siinailaisen teokseen *Portaat*, jälkimmäinen taas *Filokalian* toiseen osaan. Nämä ovat luonteeltaan papeille suunnattua opetusta, jonka avulla he voivat paremmin toimia papillisessa tehtävässään. Ne poikkeavat Krysostomoksen teoksesta niin tylinsä kuin sisältönsäkin puolesta.

“Kuusi kirjaa pappeudesta”

Teoksessaan *Kuusi kirjaa pappeudesta* Krysostomos pohtii ensisijaisesti sitä, mitä pappeus on. Hän ei niinkään anna neuvoja pastoraaliseen työhön kuin korostaa tässä työssä vaadittavia ominaisuuksia. Toki teos tuo väistämättä esiin myös tiettyjä pastoraalisia kysymyksiä, joita tarkastelemalla se pyrkii päämääräänsä.

Krysostomoksen kirja poikkeaa muista edellä mainituista teoksista erityisen voimakkaasti muotonsa puolesta. Se on kirjoitettu dialogiksi ja edustaa siten tyyllillisesti lähinnä kaunokirjallisuutta. Kenties tähän valintaan on vaikuttanut filosofi Platonilta periytyvä käytäntö pohtia vaikeita asioita dialogin kautta, ikään kuin kreikkalaisen näytelmän tavoin. Koska Krysostomoksen teos käsittelee vaikeita teoreettisluonteisia kysymyksiä, jotka yleensä ovat ihmisille aina vähän “tervanmakuisia”, hän on päättänyt esittää asiansa tavallista mielenkiintoisemmassa ja jopa jännittävässä muodossa.

Kirjan henkilöinä on kaksi miestä: Johannes, joka edustaa itse kirjoittajaa eli pyhää Johannes Krysostomosta, ja Basileios, joka on hänen läheisin ystävänsä. Tarinan lähtökohtana on petos. Ystävykset yrittävät selvittää välejänsä sen jälkeen, kun Johannes oli petoksella saanut houkutteltua ystävänsä ottamaan vastaan pappisvihkimykseen. Basileios oli näet suostunut vihittäväksi ainoastaan sillä ehdolla, että myös hänen ystävänsä Johannes ottaa pappisvihkimyksen. Johannes oli antanut ymmärtää suostuneensa, mutta olikin sitten paennut omaa pappisvihkimystään, kun Basileios oli jo tullut vihityksi.

Tämän vuoksi Basileios tuli Johanneksen luo mieli mustana sekä vaati selitystä petokselle ja kärsimälleen vääryydelle. Johannes myönsi auliisti tietoisien petoksen ja alkoi selittää ystävänsä syytä siihen. Hän antoi ymmärtää, että teko, johon hän oli ryhtynyt, oli pikemminkin eräänlaista taloudenhoitoa kuin varsinaista petosta. Hän teki sen hyvässä tarkoituksessa ja kiisti, että siitä olisi koitunut minkäänlaista vahinkoa kummallekaan. Pikemminkin se hyödytti koko Kristuksen kirkkoa, joka oli saanut paimenekseen otollisen miehen ilman, että tehtävään vielä kypsymätön olisi samalla tullut vihityksi. Hän siis selvittää ystävänsä, miksi tämä on otollinen papilliseen vihkimykseen ja miksi hän itse ei voi ottaa sitä vastaan. Tällöin pyhä Johannes Krysostomos käy läpi muun muassa sellaisia aiheita kuin pappeuden arvo ja merkitys, pappeuteen liittyvät kiusaukset sekä pappina olemisen ja pastoraalisen työn vaikeus, joihin jatkossa keskityn.

Pastoraalisen huolenpidon vaikeus

Pappina olemisen vaikeutta korostaakseen Krysostomos nostaa papilliseksi esikuvaksi apostoli Paavalin. Hän sanoo: “Kukaan ei ole rakastanut Kristusta enemmän kuin Paavali, kukaan ei ole osoittanut suurempaa intoa kuin hän, eikä kukaan ole tullut arvolliseksi saamaan suurempaa armoa kuin hän. Mutta silti hän vielä näin suurten suoritusten jälkeenkin pelkää ja vapisee pappeuden mahtavan viran tähden ja niiden tähden, jotka on hänelle uskottu johdettaviksi (ks. 1. Kor. 2:3 ja 2. Kor. 11:3).”

Krysostomoksen mukaan papilliseen tehtävään tulee asettaa vain sellaisia, jotka selvästi eroavat muista edukseen ja ovat henkisesti muita korkeammalla. Hän vertaa paimenen ja paimennettavien välistä eroa ja sanoo, että sen tulisi olla yhtä suuri tai jopa suurempi kuin ero järjestelmien ja järjestettömien luotujen välillä, sillä paimen on vastuussa hyvin paljosta. Tällä hän viittaa siihen, että lampaita paimentava voi korvata rosvojen ryöstämät tai susien suihin joutuneet lampaat lauman omistajalle, mutta Kristuksen lauman paimen, jolle on uskottu ihmisten paimentaminen, saa kaittaviensa kadottamisesta itselleen sellaisen vahingon, joka ei koske hänen kukkaroaan vaan sieluaan.

Kirkon paimen joutuu lisäksi kohtaamaan paljon suurempia vaaroja kuin tavallinen lammaspaimen. Hän ei taistele susia, ryöväreitä eikä edes fyysisiä sairauksia vastaan. Susien ja ryövärien sijasta häntä vastassa on langenneiden henkiolentojen sotajoukko. Tautien sijasta hänen on taukoamatta ponnistettava apostoli Paavalin luettelemia lihan tekoja vastaan, joita ovat “haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseuratt, lahkot, kateus, juomingit, mässäykset ja muut sen kaltaiset” (Gal. 5:19–21). Kirkon paimen on suuremmassa vaarassa kuin lammaspaimen myös siksi, että hänen laumaansa vaanivat pyrkivät vahingoittamaan sitä hyökkäämällä itse paimenenkin kimppeen. Jos näet paimen saadaan kukistetuksi, lauma on helppo lyödä hajalle ja ryöstää.

Krysostomos vertaa pappia lääkäriin ja korostaa, kuinka vaikeaa on parantaa hengellisesti sairaita. Toista vaivaavan sairauden näkeminen on yleensäkin vaikeaa, mutta vielä vaikeampaa on saada häntä parantumaan, sillä “valta päättää lääkityksen vastaanottamisesta ei ole lääkkeen antajalla vaan sairaalla”. Papilla ei ole oikeutta parantaa ketään väkivalloin, vaan “suosittelulla ja taivuttelemalla”. Tämän vuoksi pappi tarvitsee suurta taitoa käsitellä hyvinkin erilaisia ihmisiä.

Työssään papin on oltava yhtäaikaista sekä ankara että lempeä. Krysostomos sanoo: “Jos näet lähestyt liian lempeästi sitä, jonka sairaus vaatii ankaraa leikkausta, etkä anna syvää pistoa sille, joka sitä tarvitsee, silloin olet vain sorkkinut haavaa mutta jättänyt kasvaimen paikalleen. Mutta jos säälimättä suoritat tarpeellisen leikkauksen, tapahtuu usein, että potilas epätoivoisena tuskissaan sysää yhdellä kertaa kaiken menemään, sekä lääkkeen että siteet, ja saattaa itsensä suureen vaaraan.”

Jotta pappi kaittavansa lankeemusta oikaistessaan ei ajaisi tätä entistäkin suurempaan lankeemukseen, hänen on pyrittävä selvittämään syntiä tehneen tarkoituksiperät. Sielunpaimenelta vaaditaan siis älykkyyttä ja – kuten Krysostomos sanoo – “tuhansia silmiä”, jotta hän kykenisi tarkkailemaan hengellisen lapsensa sieluntilaa mahdollisimman monelta kannalta. Vasta silloin pappi kykenee näkemään lankeemuksen syvyyden ja antamaan sopivan lääkityksen.

Krysostomos nimeää papillisen opetustyön lopulliseksi päämääräksi sen, että papit “sekä tekojensa että sanojensa välityksellä johtavat opetettaviaan siihen iankaikkiseen elämään, jonka Kristus on säätänyt”. Hän lainaa tässä yhteydessä Kristuksen lausumia sanoja käskyistä: “Joka niitä noudattaa ja niin opettaa, se pitää kutsuttaman suureksi taivasten valtakunnassa” (Matt.

5:19). Vielä Krysostomos muistuttaa, että vaikka teot ja sanat ovat eri asioita, ne tarvitsevat toinen toistaan ihmisten täydelliseen rakentumiseen. Siksi hän korostaa, että opetusviran saaneen on ennen kaikkea oltava taisteluissa kokenut. Tämä on erityinen haaste omalle ajallemme, joka uskoo ennen muuta tietoviisauteen ja siten eräänlaiseen “kirjanoppineisuuteen”, mutta laiminlyö ja jopa väheksyy askeettista kilvoitusta.

Papin tulee olla hyvin valmistautunut myös sanalliseen opetukseen. Hänen tulee kyetä hillitsemään kansan kuriton ja hyödytön huvittelunhalu sekä saada kuulijat seuraamaan ja tottelemaan opetustaan ilman, että antaa näiden mielihalujen johtaa itseään opetustyössä. Krysostomoksen mukaan tämän päämäärän saavuttaminen edellyttää ehdottomasti kahta asiaa: kykyä ylenkatsoa ihmisten ylistyksiä ja puhetaidon hallintaa. Myös nämä vaativat rinnalleen toinen toistaan. Suorapuheisuus ei näet riitä, jos sitä ei tue selkeä ja varma ilmaisu. Toisaalta kaunopuheisuuskaan ei hyödytä ketään, vaan lähinnä haittaa, jos pappi puhuu pikemminkin kuulijakuntaa miellyttääkseen kuin hyödyttääkseen.

Krysostomos korostaa vielä, että papin tulee olla “yhtä hyvin kaikkiin maallisiin asioihin perehtynyt kuin julkiseen elämään osallistuvat henkilöt, mutta toisaalta hänen on oltava enemmän kaikesta irtaantunut kuin vuorille paenneet erakot”. Hänen on siis oltava perillä kaikista haasteista, jotka ympäröivä maailma hänelle pastoraalisessa työssä antaa. Kuitenkin hänen on kyettävä välttämään kaikkinaista maailmallistumista sekä tarkkailtava kaikkea ihmisen pelastuksen ja Jumalan valtakunnan näkökulmasta.

Pappeuden kiusaukset

Yksi suurista kiusauksista, jotka papin tulee kyetä voittamaan, on turhamaisuus. Turhamaisuuden mukana näet seuraavat “viha, alakuloisuus, kateus, riita, panettelut, syytökset, valheet, tekopyhyys, juonittelut, pahansuopuus niitä kohtaan, jotka eivät ole tehneet mitään vääryyttä, vahingonilo virkaveljien hairahdusten vuoksi, suru heidän menestyessään, halu saada ylistystä, kunnianhimo – – , mielistelevät opetukset, halpamaiset imartelut, alhaiset liehittelyt, köyhien halveksiminen, rikkaiden mielisteleminen, harkitsemattomat kunnianosoitukset ja vahingolliset kiitokset – – , alistetuksi tulemisen pelko, joka soveltuu vain orjista kehoimmille, suorapuheisuuden karttaminen – paljon teeskentelyä, mutta ei lainkaan todellista nöyryyttä.”

Pyhä Johannes Krysostomos, joka ei ollut ainoastaan “Kultasuu” vaan myös poikkeuksellisen suorapuheinen julistaja, sanoo vielä: “Mitä tulee moitteisiin ja rangaistuksiin, niin niitä kohdistetaan alhaisiin jopa kohtuuttomassa määrin, mutta vallassa olevia vastaan ei uskalleta edes suuta avata.” Tiedämme, että Krysostomos itse oli sangen kainostelematon puhuessaan valtaapitävien arveluttavista edesottamuksista.

Turhamaisuuteen liittyy myös Krysostomoksen opetus siitä, että papin tulee pitää sielunsa kokonaan vapaana halusta papilliseen virkaan. Mikäli pappi ei tässä onnistu, hän joutuu johtoasemassaan intohimon valtaan. Silloin hän pyhän Johanneksen mukaan “suvaitsee kaikenlaisia pahaa saadakseen varmasti säilyttää virkansa”.

Krysostomos korostaa tavan takaa voimakkaasti pappeuden suurta arvoa ja papillista vastuuta. Pappeuteen on hänen mukaansa suhtauduttava niin hartaalla kunnioituksella, että jokaisen olisi aluksi pyrittävä pakenemaan sitä. Toisaalta kunnioituksen pitäisi näkyä myös siinä, että tähän tehtävään vihityksi tullut, mikäli lankeaa sellaiseen syntiin, joka riittää syyksi viran menetykseen, luopuu virastaan ja papillisten tehtävien hoitamisesta jo ennen kuin toiset alkavat syyttääkään häntä. Näin hän todennäköisesti pääsee osalliseksi Jumalan armahduksesta, kun taas pitäessään tiukasti kiinni asemastaan riistää itseltään kaiken anteeksiannon. Krysosto-

moksen mukaan niin kauhea rikkomus on papillisen kunnian ja viran himoitseminen, että siihen syyllistyneen on mahdotonta selvittää siitä ilman Jumalan tutkimusta ja tuomiota.

Pappi, joka on vapaa virkaansa liittyvästä kunnianhimesta, ei myöskään pelkää virkansa menettämistä. Jos hän ei pelkää virkansa menettämistä, hän voi tehdä kaiken kristityille ominaisella vapaudella. Toisin on niiden laita, jotka pelkäävät asemansa puolesta. He ovat Krysostomoksen mukaan katkeran orjuuden alaisia ja täynnä kaikkea pahuutta, sillä heidän on usein pakko taistella paitsi ihmisiä myös Jumalaa vastaan.

Harvalla on riittävästi voimaa kestää muiden ylimielisyyttä, karkeaa puhetta ja ivaa sekä esimiestensä että kaittavienkin turhia ja perusteettomia moitteita. Tällöin harkitsematon ja hillitön vihastuminen saa herkästi vallan. Siksi Krysostomos toteaa, että ihmistä, joka ei ole voitannut kiivasta luonnettaan, ei tulisi lainkaan vihkiä papilliseen virkaan.

Tähän liittyy myös Krysostomoksen oivallus siitä, että hallittavat pitävät – tietoisesti tai tietämättään – johtajiensa luonnetta esikuvanaan. Niinpä hän kysyykin retorisesti: “Kuinka nyt joku, joka on itse taudin kantaja, voisi estää muut tartunnalta? Kukapa joukosta kuuluttaisi kärsivällisyyttä, jos joukon johtaja on tunnetusti kiivasluontoinen?” Krysostomos vakuuttaa, että pappien heikkoudet eivät pysy salassa, vaan pienetkin virheet paljastuvat pian. Aivan vastavasti kuin pappien hyvät saavutukset ovat auttaneet ja innostaneet monia, “niin myös heidän hairahduksensa ovat veltostuttaneet monia hyveen harjoittajia, ja he ovat laiskistuneet näkemään vaivaa tärkeiden asioiden hyväksi”. Tavallisten ihmisten synneistä Krysostomos sanoo, että ne ovat “ikään kuin pimeydessä tehtyjä ja tuhoavat vain tekijänsä, mutta kuuluisan ja tunnetun miehen hairahdus aiheuttaa kaikille yhteisen vahingon”.

Näiden seikkojen vuoksi papin sielun kauneuden tulee säteillä kirkkaana tekipä hän mitä tahansa. Näin pappi pystyy yhtäaikaaisesti sekä ilahduttamaan että valaisemaan niitä, joiden silmät ovat kohdistuneet häneen. Tätä varten pappi tarvitsee käyttöönsä erityisen voimalliset aseet. Sellaisia ovat Krysostomoksen mukaan “hellittämätön into ja jatkuva oman elämänsä valvominen”.

Myös piispan, joka viime kädessä vastaa papiksi vihittävien valinnasta, pitää olla hengeltään vakaa, jotta Kirkko säästyisi edellä kuvatuilta vaaroilta ja ongelmilta. Krysostomos luonnehtii ihanteellista piispaa seuraavasti: “Hänen pitää olla arvokas, mutta kuitenkin vaatimaton, pelkoa herättävä, mutta myös ystävällinen. Hänen on kyettävä hallitsemaan yhtä hyvin kuin toimimaan yhteistyössä. Hänen on oltava lahjomaton, mutta kuitenkin kohtelias, nöyrä, mutta ei orjamainen, luja ja lempeä.” Tällaisten ominaisuuksien avulla hän kykenee puolustamaan pätevän henkilön valintaa ja vastaavasti estämään epäpätevän valituksi tulemisen. Piispan on tarkasteltava kaikkea vain yhdestä näkökulmasta: siitä, mikä on Kirkon parhaaksi.

Krysostomos korostaa voimakkaasti piispan vastuuta tulevien pappien vihkijänä. Hänen mukaansa ei “vihkiöillekään olisi mitään hyötyä, jos he sanoisivat, etteivät tunteneet vihittävää. Päinvastoin, he silloin ovat vielä syyllisempiä, koska he ovat asettaneet tehtävään sellaisen, jota eivät edes tunteneet, ja näennäinen puolustus vain lisää heidän syyllisyyttään.”

Pappeuden arvo ja merkitys

Omana aikanamme pappeuteen vihittyjen kuulee silloin tällöin korostavan, kuinka he ovat edelleen samoja tavallisia miehiä kuin aina ennenkin. Jo edellä esille tulleen perusteella voimme kuitenkin nähdä, että pappeudella on valtavan suuri merkitys. Pappeus vaatii siihen valitulta jopa paljon enemmän kuin tämä inhimillisesti ajatellen on kykenevä antamaan.

Niinpä Krysostomos sanoo, että pappeus, vaikka se toteutetaankin maan päällä, kuuluu varsinaisesti taivaalliseen arvojärjestykseen. Pappouden järjestyksen on näet asettanut itse Kristus saattaen näin ne, “jotka vielä viipyvät lihassa, suorittamaan enkelien palvelutehtävää”. Tämän vuoksi papilta vaaditaan samanlaista puhtautta kuin enkelvoimilta taivaissa. Häneltä edellytetään tuhansien silmien lisäksi myös hengellistä raittiutta ja “enkelin hyveitä”. Papin sielun tulee olla auringonsäteitä kirkkaampi, sillä sen “tulee loistaa maailmaa valaisevana valkeutena”. Krysostomos huomauttaa, että pappi ei elä vain itselleen, vaan ennen kaikkea laumalleen. Papin tulisi voida koko sydäimestään yhtyä apostoli Paavalin sanoihin: “Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa” (Gal. 2:20).

Papilta ei vaadita sisäistä puhtautta ainoastaan laumansa vaan myös Luojansa edessä. Krysostomos sanoo, että pappi astuu Jumalan eteen kuten se, jolle on uskottu koko maailma. Hän “rukoilee, että kaikki sodat loppuisivat ja levottomuudet laantuisivat. Hän pyytää Jumalalta rauhaa, hyvää vuodentuloa ja pikaista vapautusta kaikista itse kutakin uhkaavista yksityisistä tai yleisistä onnettomuuksista. Hänen tulee joka suhteessa olla kaikkien niiden yläpuolella, joiden puolesta hän rukoilee, siinä määrin kuin esimiehen kuuluu ollakin kaittaviensa yläpuolella.”

Tässä yhteydessä Krysostomos myös kysyy hämmentyneenä ystävältään Basileiokselta: “Ja entäpä silloin kun hän kutsuu Pyhää Henkeä ja kantaa tuon peljättävän uhrin ollen jatkuvassa kosketuksessa meidän kaikkien yhteiseen Herraan, niin sanopa minulle millaisen arvoaseman hänelle silloin annamme? Millaista puhtautta ja hurskautta vaadimme häneltä? Ajattele, miten tahrattomia käsiä tähän palvelutehtävään tarvitaan, miten pyhää kieltä rukoilemaan näillä sanoilla ja kuinka puhtaan ja pyhän tuleekaalla olla sielun, joka ottaa vastaan tämän suuren Hengen. Tuolla hetkellä myös enkelit seisovat papin rinnalla ja koko alttari ja pyhän pöydän ympäristö täytyvät taivaallisista voimista, jotka kunnioittavat esillä olevaa uhria.”

Krysostomos kuvaa teoksessaan papin liturgista tehtävää vieläkin järjestyttävämällä tavalla. Hän sanoo: “Tuossa seisoo pappi. Hän ei tuo alas tulta, vaan Pyhän Hengen. Hän ei suorita pitkää rukouspalvelusta siksi, että jokin ylhäältä lähetetty liekki kuluttaisi esille tuodut lahjat (ks. 1. Kun. 18:21–39), vaan siksi, että armo lankeaisi uhuriin, sytyttäisi kaikkien sielut ja tekisi niistä tulen puhdistamaa hopeaa kirkkaampia. Kuka muu kuin todella mieletön ja tolaltaan poissa oleva voisi halveksia tätä kauhistuttavaa toimitusta?”

Krysostomos vertaa papillista tehtävää isyyteen. Kuten isät ovat siittäneet lapsensa verestä ja lihan tahdosta, niin papit hänen mukaansa vastaavat ihmisen jumalallisesta syntymisestä, “tuosta autuaasta uudestisyntymisestäämme, todellisesta vapaudesta ja armon mukaisesta lapseudesta”. Kun luonnolliset vanhemmat eivät kykene pelastamaan lapsiaan edes ruumiillisten sairauksien saati kuoleman kourista, papit ovat monesti pelastaneet sekä sairastavan että kuolemaksi olevan sielun. Toisille he ovat tehneet rangaistuksen keveämmäksi, toisia estäneet kokonaan lankeamasta. Tähän he eivät ole pystyneet vain opetuksen ja kehotuksen avulla, vaan myös rukouksen välityksellä. Siksi papin on oltava myös rukouksen mies.

Sielunpaimenen tehtävänä on sitoa ja päästää (ks. Matt. 18:18). Krysostomos vertaa tässä yhteydessä pappeja maallisiin hallitsijoihin. Jälkimmäisillä on näet valta sitoa ihmisten ruumiita, mutta pappien harjoittama sitominen koskee ihmisen sielua ja ulottuu aina taivaaseen asti, sillä sen, “minkä papit tekevät alhaalla, Jumala vahvistaa ylhäällä”. Isä on tosin antanut kaiken tuomiovallan Pojalle (Joh. 5:27), mutta Poika on uskonut sen tässä ajassa kokonaan Kirkkonsa papeille. Näin hän on korottanut heidät sellaiseen asemaan, että he ovat ikään kuin jo “siirtyneet taivaaseen tai kohonneet ihmisluonnon yläpuolelle himoistaan vapautuneina”.

Krysostomos huomauttaa, että pappeuden suurta kunniaa ei saa käyttää papin omien rikko-

musten ja syntien puolusteluksi, vaan pikemminkin tätä Jumalan antamaa suurta suosiosoitusta tulee pitää kannustimena pyrittäessä yhä parempaan. Saattaa näet käydä niin, että korkean arvoaseman saatuaan pappi “luulee itse saavansa elää syntiä tehden”, jolloin hän pyrkii ainoastaan “osoittamaan Jumalan ihmisrakkauden omien syntiensä syyksi”.

Jo Vanhan liiton aikana korostui näkemys, että papit saavat suuremman rangaistuksen rikkomuksistaan kuin tavallinen kansa. Niinpä pappien puolesta säädettiin toimitettavaksi yhtä suuri uhri kuin koko muun kansan puolesta (ks. 3. Moos. 4:1–21). Krysostomoksen mukaan tämä osoittaa, että pappi tarvitsee vammoihinsa enemmän lääkkeitä kuin maallikko, sillä papin haavat ovat maallikoiden haavoja paljon vakavampia. Hän sanoo: “Tekoina sinänsä papin haavat eivät ole muiden naarmuja kummempia, mutta niihin uskaltautuneen miehen papinarvo lisää niiden vakavuutta.”

Lopuksi

Pappeus, joka merkitsee osallisuutta Kristuksen pappeudesta, on todella kauhistuttava salaisuus. Papin tehtävänä ei ole esiintyä ihmisten esikuvana, vaan olla aito esikuva – Kristuksen ikoni ja maailman valo. Tämä on mahdollista vain, jos papista tulee Kristuksen kantaja. Krysostomos sanoo, että nimenomaan pappien tulee olla todellinen “maan suola” (ks. Matt. 5:13). Lienee oikein todeta, että kaikki, mitä maallikolta vaaditaan, vaaditaan papilta moninkertaisesti.

Kirkon ikivanhan opetuksen mukaan enkelit on annettu luostarikilvoittelijoiden esikuviksi ja valkeudeksi, kun taas luostarikilvoittelijat esikuviksi ja valkeudeksi maailmassa eläville. Krysostomoksen teoksen pohjalta voimme ymmärtää, että pappeus ylittää tämän opetuksen. Papin tehtävää sekä siihen vaadittavia ominaisuuksia ja kykyjä hän voi verrata vain enkelien tehtäviin ja ominaisuuksiin.

*Valamon kansanopiston seminaari “Pyhä Johannes Krysostomos, Kirkon vaike-
nematon kultasuu” 11.10.2003*